

Követeléskezelők

„Nem!” – mondtam rögtön és azonnal, habozás nélkül és úgyszólván ösztönösen, mert egészen természetes immár, hogy ösztöneink ösztöneink ellen működnek, hogy úgyszólván ellenösztöneink működnek ösztöneink helyett.”

K. I.

ma

Az ereszkedő téli nap hatalmába kerített minden elképzelhető sarkot...

Istenem, ez mekkora egy giccs. Vagy valami Thomas Mann, borzongott meg Sándor, erre a kettőre ködösen az iskolából emlékezett. Hiszen csak ennyi: esteledik. Jézusom! Erre tessék: ereszkedő téli nap. Mi a francért gondolkodok ilyeneket, bazd meg?! – és megrázkódott.

Zajlott a kilakoltatás.

A villasor alatti alagsorlakástól idáig ragyogott a karácsonyra díszített meszesi belváros. A másik irányban, a hegyek lábánál kopott ócska bérházak, bon-tásra várnak, a valahai borászat bérházai.

Bandi és Sándor a hitelintézet képviseletében álldogált itt, topogtak, fújdogálták a körmüket, december, korai este, ezt még az óévben rendezni kell. A díszlet, ahogy kell: megszeppent gyerekek, síró nők, egyik üvöltve szidja mindenki jó kurva anyját (nagyanya), másik magába roskadt (anya). Férfi sehol. A gyámügyes kolléganő már megjelent, vinni fogja a két mosdatlan kölyköt, akik ezt nem tudják még, de rosszat sejtve a hazai szoknyák köré csoportosulnak. És a rendőrök, persze, fiatal suhancok, két frissen avatott őrmester, még nem is borotválkoznak igazán, nem néznek oda, csak a baj van. Meg a költöztetők, akik a lomokat egy távoli raktárig teherautózzák, ahol a sok szakadt ócskaságra lakat kerül, és a gyors penészedés és a lassú romlás és a soha-viszontnemlátás várja őket.

Vörös nyugvó napfény fürdeti a tépett fotelt, a gyanús foltoktól tiritarka díványt (nagyapapa? kutya?), kiálló rugóval, egy család sok intim vackát, amit a nagyobb gyerek láthatóan szégyell, majd a földig süllyed („Ezen aludtam, és ezt látják. De szörnyű. Anya mért nem csinál valamit? Sírni könnyű.”), és ami eddig sose látott napvilágot, sőt, mióta kikapcsolta az áramot a szolgáltató, lámpafényt se. És a férfi nélküli kis család egyetlen ékszerét, a nagyképernyős tévét, persze. Erre rásandítanak a rendőrsrácok is.

Hogy nézték, ha áramuk se volt? Mért nem adták el? Ezen jár az agyuk.

Cigarettnak. A gyámügyes hölgyet is kínálják, ő az egyetlen, aki nem, a fejét rázza.

A két követeléskezelő kolléga egy véletlennek köszönhetően van együtt, nem járnak párban, két mackótermetű ember, Sándor az idősebb, ötvenes, Bandi épp, ha harminc még, vagy ki tudja. Nincs szükség egyszerre kettejükre sehol, de ha mégis ketten érkeznek, és a küszöbre lépnek, ritkán lépnek beljebb, el-takarják a napot a ház gazdája elől, aki árnyékba kerülve még jobban átérzi

vétkeiket. Nem beszélnek sokat, néha semmit, agilis kis kollégát hoznak magukkal, általában nőt, az beszél helyettük, ők csupán állnak az ajtóban, betöltik az ajtónyílást, és elfogják a kilátást a tiszta ég és a szabadság felé. Állnak és várakoznak, most is ezt teszik. Sándor a lassuló anyagcsere törvényeinek megfelelően újabban hasban is sokat erősödött, Bandi viszont gyúrni jár, fülében fülbevaló, a haja festve van.

Sándor aggódva fújja a füstkarikát, töpreng. Mi a franc, hogy „ereszkedő téli nap”? A hülye Verlaine-től van, attól hát. Nem tudja kiejteni, gondolatban is betűhíven ejti. Egy idétlen egyetemistát költöztetett ki egy hete, ott lapozott bele unalmában (kilakoltatni unalmas), aztán zsebre vágta. „Ilyeneket olvas, kis hülye, közüzetet meg nem fizet. A hülye.”

Dideregnek, a nagymama karjába veszi a kisebbik unokát, jót belecsíp titkon, a gyerek üvölt, a nagymama üvölt, a nagyobbik gyerek fázósan toporog, a cipője lyukas, érzi, hogy a hólé befolyt, félrefordul, szégyelli az egészszet, de hát hová menjen? Az anya kataton módon mered maga elé. Az egyik rendőr kínálja a nőt dohánnyal, köszí, mondja gépiesen.

Festett szóke hajába túr, ami lenőtt, látszik, az eredeti valami fakóbarna volna.

„Még csinos is lenne amúgy”, gondolja a rendőr, akinek nincs barátnője. A nagyfiú féltékenyen lesi őket.

– Várjon, mert elfújja a szél – így a rendőr, míg tűzzel szolgál.

– Jól van – így a nő. – Minden jól van.

A távoli belvárost nézik, itt lassan úgyse látni semmit, már korán van sötét.

– Na, most ez talán – mondja Sándor, és egy fényképre bök.

– Ő.

– Bocsánat, hogyan?

– Ő, nem ez. Ő egy hölgy. Nem „ez”.

Harmadszor van itt a férfi, a harmadik fényképet böki meg, ebben a lakótelepi alagsorban. A kapu fölött csinos táblácska: Társkereső Iroda, mellette galambok és szívecskék, ahogy kell, ízléses minden nagyon, a művirágok (hát persze hogy mű, ez alagsor, nincsen napfény semmi, csak neoncsövek a mennyezeten), alatta süppedős zöld ülőgarnitúra, ebben Sándor mindig eltűnik, a térde az orra előtt.

A nő is csinos, aki az irodát viszi, ezt csak esténként csinálja, nappal titkár-nő talán? Vagy ilyesmi. Még először említett valamit, de Sándor elfelejtette. Kicsit kövérke ugyan, de Sándor szereti az ilyet. Az ilyen való egy férfinak, gondolja, nem baj, ha nem érem át a derekát, mikor átkarolom, de elmondhatom: ez mind az enyém.

– Korban pont passzol – zökkenti vissza Évike (így hívják az iroda molett tulaját).

Látja, hogy Sándor habozik.

– Gyereke nincs, vagyis volt, vagyis van, de intézetben van, mert beteg, ilyen fogyatékos, vagy mi, vágja ki az aduászt. – Szóval nincs. – Nincs gyerek, nincs gond, világos. Ez jó hír. És bájosan mosolyog.

– És mivel foglalkozik? – ezt kérdi a férfi, csak hogy kérdezzen valamit. Nem tetszik neki ez a Jolán, vagy mi a neve. Olyan kis soványka.

– Mozipénztáros.

– Mozipénztáros? – kérdez vissza bambán Sándor.

– Az hát. Gond?

– Olyan, aki a jegyet szedi?

– Nem, nem szedi: árulja. Kis üvegablakon át.

Ez a kép megjelent Sándornak: vékonyka nő az üvegfal mögött, kis kerek ablakon szedi a pénzt, az üvegfalon csillog a mennyezeti lámpa fénye, hátul filmplakátok a kék falon. „Nagyon vizuális vagyok mostanában”, gondolja, „ez a kurva Verlaine”.

– Hát egy próbát megér. – Aztán elkalandozik a tekintete a mély dekoltaás felé. És most jut eszébe: Évike kartonozó az SZTK-ban, ezt csinálja nappal, csak esténként repked, mint Cupido, és szövi a szálakat. – Mondja, maga nem ér rá?

Évike, a kis vörös XXL-es tündér mosolyog, nem szól. Megszokta már, ezek ilyenek: férfiak. Mind ilyen.

– Szóval, szervezzem a Jolánt? Akkor most tetszik fizetni. – És mond egy összeget.

Andi soká készülődik este, Andi esténként eljár mulatni, semmi köztökönivaló ebben nem lehet, nem így van? Csak hát a felkészülés! A fürdőszobában extra sok időt tölt, a lábát a kádnak feszítve borotválja. (Hosszú lába van, de úgy találja: szép. Akkor szép persze, ha szórtelen. A bokája mégis vastag kicsit.) És a smink, sok alapozó, ez a lényeg, nagyon-nagyon sok. A szemre szürke kontúr (Ocean Style), egy fültisztító pálcikával maszatozza el, a szemhéjra kis lila tus. Hihetetlen ívű seprűs tekintetre vágynak, a pillákra két rétegben fekete spirált visz fel. A spirált derékszögbe hajtva még drámaibb hatásra utazik. Kipróbálja a hóvel göndörítő szempillafogót. Eléri az összes pillát, egyenként mindre ügyel. A műszempillát (Big Lash, kék) elhagyja ma estére, némi habozás után.

Sokára találja meg a megfelelő szoknyát, bő legyen, de mégis nőies. A felső már egyszerűbb. Aztán mégse, a hosszú válogatás eredményét leveszi, és lazán a székkarfára dobja: inkább egyszerű fekete miniruha. Egyszerű, de rafinált. Alapdarab minden nő ruhatárába. Ez éppen félvállas bársony, övvel, Paco Rabanne-utánérzet, de több változatban őrzi. Szinte bármilyen kiegészítővel vagy cipővel kombinálható, legyen az piros magas sarkú vagy Martens bakancs, egyszerűen imádnivaló. Kegyes csalás: a melltartót ki kell tölteni, hát ez van, sajnos, e célra mindig van itthon százas papírzsombok-csomag. Kinn még a cipő a nehéz ügy, széles a lábfeje, de nem ez a baj, a magas sarokban messze a többi nő fölé magasodik majd, sőt a férfiak többsége fölé is. És meg is fájdul a bokája hajnalig. De hát tetszik magának! Nem ez a lényeg?

– Szóval mozipénztárosnak tetszik lenni? – kérdi óvatosan, mert már feltűnő a csend.

– Hát igen.

– Nem is tudtam, hogy vannak még mozik.
 – Ez nem olyan mozi.
 – Hogyhogy nem olyan?
 – Hát, nem olyan, na. Ez másilyen. Ez egy felnőttmozi. – Jolán halkabbra fogja, zavartan pislant körül.
 – Felnőttmozi? – Sándor lassan kapcsol, azon gondolkodik közben: sovány, nem sovány, elég csinos. Jó, hát nem fiatal, de hát melyikünk fiatal?
 – Hát... ja. Felnőttek járnak. Felnőttfilmek vannak.
 – Szóval akciófilmek? (Kár, hogy barna. A vörösek jobban bejönnek, például az Évike.)
 – Hát... nem.
 – Szóval... mi van? – Sándornak leesik végre, és olyan látványosan esik le, hogy a Jolán elpirul.
 – Felnőttfilmek. Én csak eladom a jegyet rájuk, de sose nézem! Sose! Hátat fordítok! Nekem más a világom. Mondjuk, hallgatom, mert muszáj. Nem lehet nem hallani, mert nagyon hangosak. Ezek ilyen... hanghatásos filmek.
 Hallgatnak. A kávéház szolid, Jolán ajánlotta, tonettszékek, a pincérnő öreg, nagyothall, csoszog. Csinos és egyszerű minden, a világ is az, ha akarjuk. Egy kávé mellett ülnek, Jolánon kockás kiskosztüm, a maga visszafogott módján ő is csinos, nagyon csinos.
 Csak hát sovány.

*

38

Saci ujjmozdulattal inti csendre a belépőket. A titkárnő ő, a mindenese, a cég lelke igazából, és bár mindüknél fiatalabb, kissé anyáskodik. Dekoratív, mármár szép, bár e kijelentéstől bármely másik nő felhördülne: „Még csak nem is csinos! Közönséges, de hát ezt bekajálják a hülye férfiak. Még a bőre is tiszta aknés...” Nos, enyhítsünk a benyomáson, Saci, a maga kissé trágár módján (túlhangsúlyos smink, aggasztóan mély dekoltázs) vonzó ifjú hölgy.

Telefonál.

Történetünkben a továbbiakban egyébként nem szerepel, el is lehet felejteni. Megszokta, hogy intermezzo ő, megszokta, hogy elfelejtik, az epizódlétet jól ismeri, emiatt éjszakánként olykor zokog, és mindenféle barát nőkkel hajnalig telefonál.

Bandi némán a fogadópultra tesz egy köteg nyomtatványt, elszámolások, számlák, pénzügyi beszámoló, a pultra könyököl. Sándor Saci gömbölyded karján felejteti a tekintetét, követi a bársonyos bőrt, ahogy az alkaron az erek a bőrön átderengve térképet rajzolnak a szív felé, aztán egy várakozásriasztó fotelbe ejti lomha száz tíz kilóját, az aktatáskájába nyúl, vékony kötetet markol. Mondatok kavarnak a fejében, amiket nem ért, rímek, amik muzsikálnak. Ezt hallják mindeközben a mélybordó, enyhén feltöltött ajkakon, az ajak enyhén csücsörít:

– A gazdasági szereplők szinte mindegyike érintett a kérdésben, akiknek likviditási gondokat okozhat... – most csend, a kagyló túlfelén a jövőre megbízó nyilván dühödten részletezi az okozott gondokat. Ez érdektelen, ezt már ismerik. Némi megértő hallgatás után, miközben Saci szemét forgatva a fiúkra néz: „Jaj, de unom!” a sötét ajkak ismét a kagylóba búgnak.

– Nagy bosszúság, ha már kifizette a saját szállítóit, az anyagköltséget, az árukészletet, a saját dolgozói bérét és a vonatkozó adóterheit. A helyzetet csak tovább rontja, és ez ellen teszünk mi!, ha a kinnlevőség miatt saját szállítójával szemben is elmaradásba kerül. Amit mi ígérünk: a követelés hatékony és prudens kezelése.

Prudens, ezen Sándor elgondolkozik.

– Behajtása sikerességét anélkül garantáljuk, hogy ügyfélkapcsolatai sérülne – ezt viszont már érti. „Hát nem tudom”, gondolja Sándor, „előfordul hogy sérülnek az ügyfélkapcsolatok”.

– És ez az ön cége összes kinnlevőségére vonatkozik, belföld, külföld...

Saci szívesen mondana harmadik lehetőséget is a külföld, belföld mellé, hogy jobban kijöjjön a hangsúly, és mert szeret hangsúlyozni, és hát szeret beszélni egyáltalán, de hát nincs harmadik lehetőség. Szar világ ez. Csak belföld van meg külföld, és sehol se értik meg az embert. Most a protokoll szerint személyes konzultációt javasol.

– Bazmeg, fiúk, azonnal igyunk egy sört – nyögik a vonzó ajkak, és Saci levágja a kagylót. – Öt óra tíz, basszus, megint túlóráztam... Az egész élet egy rohadt... – és egy olyan szót említ dühödten, amitől mindkét férfi ösztönösen a szájára pillant. Ösztön.

– Nekem programom van – hárít Bandi.

Sándor lélekben messze jár. Mechanikusan arra figyel, hogy a bordó ajkak nem záródnak össze rendesen. „Hogy eszik?” – újabban ez érdekli az emberekben. Nem szól.

Bandi a pultra dől, megcsippenti a lány ruhája anyagát. – Mondd, hol vetted ezt?

És találkoztak másnap Jolán és Sándor, és rá másnap megint. Előbb a parton sétáltak, aztán Sándor át nem gondoltan mozizást javasol, de észbe kap, zavartan elhallgat, Jolán nevet.

– Mehetünk éppen. Csak másmilyenbe.

Így hát romantikus filmet néznek, valami franciát, Sándor haldoklik az unalomtól, de hősiesen tűr. „Mekkora baromság”, gondolja. „Bazmeg, csókold már meg”, szuggerálja a csetlő-botló szerelmes suhancot, de semmi. „Istenem, ez olyan hülye, szomjan halna a csap mellett. De hát ezt szeretik a nők.” És úgy érzi, ennyit már tényleg kiérdemelt, kifelé megfogja Jolán csontos kis kezét. „Lehetne párnásabb keze neki, olyan, mint...”, de elhessegeti a teltkarcsú Évike tündérképét. A dermesztő filmgiccs az Eiffel-torony sziluettjével ábrándos hangulatban hozza Jolikát, engedi a kézfogást. Szítal az eső, már napok óta, eredményét a mozi előtt: egy olajtól türkiz, sárfekete pocsolyát zúdítja rájuk egy elszáguldó sok köbcentis motor, Sándort így rántva ki a romantikából:

– Hogy a jó anyjának azt a szájba... – és itt különféle genitáliákat említ, javasolva, hogy ezek egymással mitévők legyenek, összegezve egyben, mit tart a megszólított édesanya foglalkozásáról, és javasolja a mesterség intenzív, nem lankadó folytatását.

Észbe kapva aztán elszörnyedve néz a szende Jolikára, de Jolikának a szeme se rebben, nemcsak hallott ő már ilyet, de lát is eleget. Ennyi még nem zökken-

ti ki a Szajna-parti ábrándból, úgy tűnik, semmit se hallott, ami elérte volna az ingerküszöbét.

Andalognak tovább.

– Szép volt a film – így Jolán

– Jaj, nagyon.

– De hát ezek olyan fiatalok. Gyerekek még. Ez a fiú meg a lány.

– Hát ja.

– Szép lehet tudni franciául.

– Nem jó semmire. Franciaországban úgyis mindenki tud, itt meg minek.

Ezt Jolán emészti egy ideig.

– Meséljen a gyerekkoráról.

– Hogy én?

– Hát igen, kivel sétálok itt?

– Ugyan, emlékek, mint a cipőtalpon a száradt sár, csak koloncként visszük magunkkal.

– Hogy mi van? – Jolika ledöbben a szóvirágtól.

„Ez a kurva Verlaine”, gondolja kétségbeesetten Sándor, és a falba tudná verni a fejét.

Mély vízű sáros latyak mellett haladnak el.

– Csak jönne erre egy autó – fohászodik, és káromkodhatnék megint. Érzy, hogy Jolán bizalmatlanul rá-rásandít. „Ilyenkor hol egy autó, bassza meg?”

– Bocsánat, egy vers hatása alatt állok. Nem szoktam ilyeneket olvasni, de...

Jolánt az se lepné meg jobban, ha Sándor valami hallucinogén hatása alatt állna.

– Vers?

– Hát, igen, jobb, ha őszinte vagyok.

– Maga verseket olvas?

– Csak unalmamban.

– Ne szégyellje, szép dolog az – mondja bizonytalanul. – Hogy hívják a költőt?

– Nem tudom kiejteni.

– És hogy hangzik a vers?

– Fejből nem tudom. Úgy hat, mint egy üveg vodka, teljesen bekábul tőle az ember.

Megmutatja, a könyv Sándor zsebében lapul, együtt betűzik a nevet.

– Látja, milyen jó lenne, ha tudna franciául. És csak ezt az egyet olvasta? Igen? Itt azt írják: szimbolisták – bök rá a fülszövegre.

– Nem gondoltam, hogy többen vannak.

– Jaj, de mafla. Férfi, ez látszik. Google vagy könyvtár...? Legalább nézzen utána. Az nem árt, ha művelődik. És egyúttal nézze meg, hogy ejtik azt, hogy Eiffel-torony. Állítólag nem is így.

– Ezek semmit se így ejtenek. Úgy írják, hogy zongora, és úgy ejtik, hogy kalapács – zárja le a témát Sándor, és határozott mozdulattal átkarolja nőt.

Jolán nem tesz észrevételt.

– Mit iszol? Mire hívhatlak meg?

Andi a bárpultnál ül, nem először jár itt, zajos hely, csekély fények, félhomály.

Jól áll neki a félhomály, úgy gondolja. A kérdező, alacsony kis bőrdzseki fickó, erősen kopaszodik, erősen izzad. Andi mellé kapaszkodik a szomszéd bárszék-re. Láthatóan nem zavarja, hogy Andi még ültében is szinte fölé tornyosul, sőt inkább tetszik neki a helyzet, úgy tűnik.

– Egy pohár vörösbor? A széplányok szeretik a vöröset.

Andi végre rápillant. Nem szól.

– Egy pinot noir? Egy fekete pinot... – A kis fickó ezt talán merész szóviccnek szánta, nem világos. – Az nagyon jó van nekik.

Andi hűvösen néz rá.

– Kihagynám, kösz. Ittam itt a múltkor, dugóíze volt.

A kisember ezen úgy nevet, mint aki az év viccét hallotta, nem bírja abba-hagyni. „Dugóíz.” Hát ez fantasztikus, tényleg, meg kell szakadni. A pultoshoz fordul.

– Két pohár vöröset kérünk. Akkor pinot? – és mintegy mellékesen Andi térdére teszi a kezét.

– Nem, köszönöm. Ittam itt viszont egy cabernet franc-t a múltkor, milyen is volt? – És mond egy borvidéket. – Abból egy pohárral, köszönöm, elfogadok. De ne fehérboros pohárba öntse, ha mód van...! – A pultos keze megáll a levegőben. Andi szelíden mosolyog. – Az egy chardonnay-s pohár.

Egy este aztán Sándor elszánja magát, és a kerületi közkönyvtár szigorú pilantású pultosának elmagyarázza, mit szeretne. „Ez még soványabb, te jó isten...Mi van ezekkel, nem esznek?”

De nem mondja ki. Az acélkeretes szemüveg gyilkos pillantást vet rá, és Sándor végre meghallja kiejteni a francia nevet pontosan.

A nő megfordul, elsiet a raktár felé, feneke sűrű flanelben két fokhagymagerezd. – Már akkor inkább a Jolán, sóhajt Sándor, és már tudja, ide se jön többet.

„Verlaine, nem Verlaine, ha nincs rajta mit fogni, leszarom.”

És itt és ekkor Sándor rájön, hogy Verlaine-nek haverjai is voltak, hogy nem volt a hülyeséggel egyedül, voltak egypáran ezek. A könyvtárban a kapott Rimbaud-kötetet óvatosan fogja meg, egy asztalhoz leül, és elszörnyedve olvassa: részeg hajó. Végére érve a versnek csak ennyit szól: – Nahát. Megbaszta a kutya az egész világot.

*

Ekkor történik, hogy Andi megérzi a kezét. Hát igen, ez szokott lenni. A kisember kezét érzi, ahogy csúszik felfelé a combján, egyre feljebb. Még időben kapja el. A kisembert, mint időközben kiderült, Ferinek hívják, vagy valahogy így. Vagy Dini? Vagy az csak a haverja, akiről hosszan locsogott? A lényeg a kéz, amely rossz helyen jár.

Feri-Dini harsányan nevet, amikor a keze odébb van rakva, mint aki szellemes poénjára hasonlót kapott. Nem rendíti meg, újra próbálkozik, már határozottabb. És gyorsabb.

Andi nőhöz szokatlanul nagy és erős kezében az övé szinte kicsi, Andi enyhén, de határozottan megszorítja a csuklót, amelyen hamis Rolex lóg. Nem bántóan, csak éppen, és a kisember ért a szóból.

Mennem kell, így Andi, és lekászálódik a bárszékről, köszönöm a szép estét. Feri, aki az előbb egy pillanatra zavarba jött („Milyen erős, basszus! Ez súlyozzik, vagy mi van?”), visszatér a négy pohár bor adta magabiztos hanghoz.

Én is élveztem, nevet. Az áldozat sajna már az ajtó felé jár, kár érte, Feri szereti, ha a nő magasabb (az ő esetében ez nem nehéz), és körülnéz újabb préda után. Sajnálja kicsit a három pohár bort, amit befektetett, és lám, nem lett belőle semmi.

Ez jó bor, ezt megjegyzi, és bevési magában az évjáratot, a borvidéket. Ezzel lehet csajozni. Már mosolyog, és egy másik székre ül. – Meghívhatom egy pohárra? Kitűnő a chardonnay-juk, és mélyen egy bronzvörös szingli szemébe nézve mond egy borvidéket.

És elérkezik a pillanat, a meghittség magas foka, mikor Jolika Sándornak megengedi, hogy a munkahelyéig (felnőttmózi, emlékszünk még?, parányi és ízléses shopban kiegészítőket is árul!) kísérje. A munkahelyen, mint kiderült, szolid, kedves, mosolygós kollégák dolgoznak, Jolika váltótársa, Zsuzsika talán? (Sándor nem értette a nevét pontosan, a behúzott függöny mögötti vásznon olyan... hm, mondjuk így, hangosan zajlottak az események. Nehéz így bemutatkozásra koncentrálni), akit Joli a kasszában leváltott, háromgyermekes családanya, aki elégedett az életével, elégedett, mert itt dolgozik („megboldult, Sándor? Mi az, hogy nem jó? Épp odaérek a gyerekért az óvodába, itt van a sarkon. Ennél jobb munkahely a világon nincs!”)

42

Jolika főnöke ereszkedik a lépcsőn alá, mosolygós jovialis ötvenes, komoly pocak: „A fiamnak kosáredzése van, az asszony megöl, ha nem érek oda, elnézést!” És kezét ráznak a Sándorral futólag. Két szavából kiderül, hogy a hátsó kisteremben hamarosan peep show-t nyitnak, Uniós forrás, kulturális pályázat Brüsszelből, így van pályázva, ezt intézték mostanig egy jogásszal, ezért a rohanás a kosársuliba. Csak a gond van, csak a rohanás. „Sándor, maga nem nős? Jaj, de jó magának, szabad ember stb.”

Jolika a kasszát veszi át, valamit aláír, az estéről cseveg. Függöny résre elhúzva a vetítő felé, Sándor beles. Egy vörös hölgy él át a vásznon háztartási katasztrófát: elromlott a vízvezeték, szerelő érkezik. Az aggódó ifjú háziaszszony (ideje is alig maradt felöltözni, hát, elég lengén fogadja a szerelőt, mit ne mondjunk) az agyontetovált ifjú mesterre néz, és olvadozva így szól:

– Én esténként tévét nézek. Nagyon szeretem a főzőműsorokat – és még megkérdi, az ajkát nyalva: – Szeret főzni, mondja? – bújja.

Joli átveszi a pénztárt, és Sándornak ezt mondja éppen:

– Én esténként tévét nézek. Nagyon szeretem a főzőműsorokat. Szeret főzni, mondja?

Sándor nagyot nyel.

– Nem nagyon tudok. Kifőzdekben eszek. Fel is szedtem magamra kicsit, egészségtelen élet ez, Jolika. Egészségtelen, szomorú élet.

– Kicsit magányosak az estéim – panasolja szendén Jolika, pénzszámolás közben. – Régen volt ilyen, mint maga, aki elsőre ilyen szimpatikus, kedves ember. Nem baj, ha őszinte vagyok? Sokszor érzem egyedül magam.

A vetítővászonon eközben így szól a buja tekintetű hölgy, fiatalos hevében:
– Kicsit magányosak az estéim. Régen volt ilyen, mint maga, aki elsősre ilyen szimpatikus, kedves ember. Nem baj, ha őszinte vagyok? Sokszor érzem egyedül magam.

A szerelő leteszi a szerszámtáskát, és lejjebb húzza a cipzárt az overallon.

A végrehajtáson a cégtől Bandi jelent meg, a rakodók rakodnak, a hajdan nyüzsgő tech cég irodája dermedt csendbe fagyott. A titkárnők nem forognak forgószékekükön, a telefonok nem csörögnek, nem anyázik senki a monitorra meredve. A rakodók az utolsó irodabútort viszik a lépcsőn lefelé, a fordulóban káromkodnak, valami elakadt, dobogásuk lassan távolodik.

Az egyik cégvezető előzetesen, a másik elgyötört arccal egy forgószéken ül, nem néz senkire, semmire nem reagál, napbarnított bőre (Seychelle-szigetek) a neonban viaszszínű. A rakodók egyelőre nem bántják, de Bandi tudja, mindjárt felállítják az utolsó székről is. Párnás, elegáns fekete szék egyébként, prémium design, tiszta bőr.

Benne a fiatal férfi, többnapos borosta, borvörös Lanvin nyakkendője félrecsúszott, vérágas gyulladt szeme Jimmy Choo cipője orrára fókuszál: a grafitiszürke hajópadló görceit nézi, a semmit nézi.

Senki nem szól, a rakodók e világi hangkulisszája a távolban elhalt, ketten vannak itt, hallgatják a csendet.

Bandi a fiatal yuppie-t nézi, a vállára teszi a kezét, lágyan, bátorítón megszorítja.

A srác meglepetten felnéz, ez az első életjel tőle, mióta reggel ebbe a székbe zötytyent, és örökre kikapcsolta a telefonját.

Mintha fénysugár seperné végig a termet, kinyílt az ajtó, és valaki belépett. Andi úgy nevet, ahogy csak egy nő tud nevetni, aki nem figyelt még életében semmilyen férfira, aki az ajtón épp belépett, és akitől a nők szava eláll. Andi egy közömbös szeplős szakállal beszélget a pultnál, aki egy pohár közömbös merlot-t fizetett neki. Valamit magyaráz a szeplős valami cégről, ahol dolgozik, és ahol ő valaki, vagy valamit csinál. Talán Csaba? Vagy Zsolt? A nyakkendője ferde, és már akadozva beszél. Andi bólogat, Andi nem figyel, Andi a hátával a most belépettre figyel, aki ragyogó mosolyát (mint egy filmszínész! Nem is: mint egy fogkrémreklám... Andi megpróbál gúnyos maradni, de hiába: lifteznek a gyomra) egy kis szőkeségre pazarolja, aki vele lépett be az ajtón, illetve előtte (még előre is engedi. Még udvarias is, basszus! Van ilyen?) Sarokasztalhoz ülnek, a férfi pillantása Andira téved. A kis vékony szőke odaadó testtartással fordul a férfi felé, issza a szavait, minden mondatán hangozva, hosszan gyöngyözően kacag. Túlhangos reakcióiból hamar kiderül: a dermesztően kék szemű férfit Árminnak hívják. Ármin unatkozni látszik. A kis szőke (ez csak később lesz világos: Karina, egyszerűen megnevezi saját magát, miután Ármin nem teszi. „Rá se nézel a te Karinádra, hm?” stb.) vörösbársony topot visel, amely csak azoknak a nőknek áll jól, akik mindenképp legfeljebb 34-est hordanak, és a szoláriumban élnek, ahogy nyilván ő teszi. Végtelennek tűnő bronzbarna combjai átmenet nélkül olvadnak a mézszínű

apró bőrszoknyába. És nevet, újra hangosan nevet, szőke hajzuhatagot dobál maga mögé ilyenkor, látványosan jól érzi magát, és észrevenni se látszik, hogy ezt mindenki nézi.

Andi leválik talán-Csaba-talán-Zsoltról, csak ennyit szól oda: mindjárt jövök, a toalett felé fordul, és soha nem tér vissza hozzá.

– Először is tudjátok meg: Caius Martius a legnagyobb ellensége a népnek. Ez úton így a város összeomlik, alapjához leroskad a föld, és omladékok fogják eltemetni az álló rendet.

Ezt harsogja most a hang a belső szobából, amit a rakodók könyvtárszobának neveznek, és már előre utálják. Ennyi könyvet bedobozolni. Azon vitáznak, hány ezer vajon, zömmel egységes vörös-arany kötésben, mennyezetig érő mélybarna tölgypolcokon. Bárcsak a polcokat kaphatnánk már szét! Bárcsak ott tartanánk!

– Amelyik a királyt játssza, szívesen fogadom...! – most ezt hallják.

– Be van rúgva – így az egyik rakodó, inas öreg, sokat dohányzik, a lépcsőfordulóknál miatta kell mindig állni, soká zihál.

– Nem, ez szívott valamit – így egy agyontetovált kigyúrt fiatal, minden idejét edzőteremben tölti. Szteroidokkal szúrja magát. Titkon ő is zihál, a robusztus testben gyengülő szív robotol.

– Mind a kettő: szívott valamit, és ráivott. Meg nem normális amúgy se. Én nem mennék a közelébe – véli egy harmadik.

44

A végrehajtásnál a céget Sanyi képviseli, belép a belső szobába. Nagypolgári lakás, az ablakok rég láttak mosószert, a szobapálmák vizet. Rengeteg könyv, valóban. Középen zilált hetvenes úr. Sírt talán? Kezében könyv, mi volna más. Sanyi óvatosan közelebb lép.

– Uram... – kezdené.

Az öregúr ránéz. A szemük mindig egyforma ezeknek, gyulladt, kialvatlan vörös szemek. Sanyi tudja az előéletét persze, amennyit kell, rég nem érdeklí az ilyesmi. Professzor valami egyetemen valahol, valami angol tanszéken talán?, jelzalog a lakásra, a feleség kezelésére, külföld, klinikák, aztán most se feleség, se lakás. Ez is olyan egyszerű, olyan mindennapos. Ezek nem akarnak meghalni. Ezek örökké akarnak élni. Ezeknek nem szóltak, hogy mind meghalunk egyszer? Felhajtás, cirkusz, Sanyi borong.

– Uram... – kezdené megint.

A zilált öreg (közelről savanyú verejtékszagot áraszt) leveszi a szemüvegét (bifokális, ódivatú keret), és megtörli a szemét.

– Ne mondjon semmit, úgyse értem. Semmit se értek – és körbepillant az elhagyatott lakásban. Porszemek táncolnak a fényben, ahogy évtizedek óta nem mozgatott bútorok mozdulnak el. – Shakespeare a második legjobb ágycat hagyta hátra a testámentumában. És én mit hagyok?

– Bocsásson meg, hogy kérdelem... van hová mennie? Innen mindjárt el kell mennie. A lakást lezárom. El kell vennem a kulcsát.

– Az üres üvegeket majd váltsák vissza. Van belőle bőven.

– Nincs magával senki? Nincs gyereke? Hová tette a kulcsát? Merre keressem?

– Minden jó földet megmutatok itt, forrásokhoz vezetlek, málnát szedek, halat fogok, fa is lesz.

– Ivott, uram? (Úristen, ez nem csak olvassa Verlaine-t meg a többit... ez tanítja!, gondolta dermedten Sándor. Van ilyen fokozat? Létezik ennyire le-süllyedni egyáltalán?)

– Nem, nem ittam. Részeg vagyok, mint a csap, édes gyerekem.

Andi a kis szőke démonnal (aki mellette valósággal törpe) a női mosdóban találkozik újra, a lány a közös kézmosóban elmélyülten sminkel, majd bronzsínű karját váratlanul megemelve, megszagolja a hónaljját. A tükörből észreveszi, hogy Andi nézi őt. Figyelmes pillantása, ami az előbb az arcbőrét vizslatta, unottra vált, majd gyilkos lézerpillantást vet Andira.

– Kell valami?

Andi nem felel.

– Vagy csak hányni jársz ide? – faggatja gúnyosan a gyönyörű kis szőke törpe, aki Andinak talán a válláig, ha ér. – Le akarsz dobni pár kilót? – Már a rúzsát igazítja, téglaszínű, kegyetlen keskeny száját figyelmesen húzza szélesebbre. Próbaképp a tükörbe mosolyog.

– Rajtad már a bulimia se segít, bazd meg. – Tűsarkain a kijáráthoz kopog. Ha a legfájóbbat lökik elé, amit nem gyógyuló sebként maga sem mer szemügyre venni, a legjámborabb is visszacsap. És mikor volt Andi jámbor?

Forr benne a düh.

Az este elnyújtózott a kültelki sárban. Egy öregember botorkál lefelé a lépcsőn, a szállítóknak útban van, kivárják, míg lassú léptekkel elhalad, az öreg rakodó sípolva szedi a levegőt, ők ketten majd egyidősek, nem keresik egymás tekintetét. Valószerűtlen búcsú, a tudás fáját apróra vágják. Az öregember az emlékeivel küszködik, ahogy a buszmegálló felé viszik a léptei, a buszhoz, amik a fiához viszik. („Apuka, felejtse el, ez már le van zárva. Túl kell lépni”, mondja majd.) Az emlékezet, a nagy seggnyaló, csak azt kínálja tálcán, amire emlékezni szeretsz. Valóban így történt? Ennyi szép, és semmi más? Az emlékezet csalogatja a múlt erdejébe beljebb és beljebb, tündérmesék tája, lassítja lépteit. Pedig sietni kell, a busz mindjárt megáll, a menetrendet fejből tudja, visszamenőleg ötven évre.

Sándor egy könyvet vesz fel a földről, lehullott egy kartondobozból, az öreg után nyújtaná, az már messze sántázik a néptelen külvárosi úton. Belelapoz. Gyanú a szépség ornamense, olvassa most. Ornamens, mi az? Aki fejből tudná, már messze jár, a Google se ad ki semmi értelmeset, valami szonett. Mehet vissza a könyvtárba, bassza meg, és a szomorú sűrke szoknya jut eszébe. Esmi kezd.

És akkor megütötte a szép kis Karinát, ezt nem kellett volna, és Karina törékeny kis szépsége összetört, és az orra vére eleredt, és nem volt már se gőgös, se kioktató. A mosdóból kifelé, útban a kijáráthoz Andi így szólt Árminhoz, míg mellette mosolytalanul ellépkedett: „Rosszul van a barátnőd”, és egy szalvétaszélen csúsztatva felé a telefonja számát. És mi fogadta Ármin, ahogy a soktükörös mosdóba sietett, amit art deco plakátok díszítettek a babiloni kék

csempék között? Mi várta őt a diszkrét félhomályban? Nos, egy vadmacska felrepedt szájjal, aki kéztörölőpapír-köteggel törölte épp a véres kézmosót, és aki nem örült, hogy így látja őt, és le is koptatta gyorsan és ingerülten („Elcsúsztam, a kövön, Ármin, megoldom magam”, stb.), és Ármin hiába próbálta átölelni, el lett küldve („ez a női mosdó, bazdmeg, nem látsz? Tűnj már el végre, ne bámulj”), és csak taxit volt szabad hívnia.

Mért hívta fel Ármin Andit mégis? Mért nem volt lojális a szép Karinához? Ugyan! Hiszen férfi. Ilyenek ezek mind. Mennek a ...uk után, szánalmas népesség.

Igy esett, hogy Andi és Ármin újra látták egymást, ezúttal Andi műszempilát is viselt, és remegett a térd. Egy másik bárba beszéltek meg találkát, egy távoli kerületben.

Egy nap Sándor túl korán érkezik Jolika elé a moziba, ahová már otthonosan siet, vagy túl későn, történetünk szempontjából mindegy, és Zsuzsa, a sorsával elégedett háromgyermekes kismama csintalan mosollyal vonja félre Sándort.

– Mutatok valamit, gyere – és valahová viszi. Itt még Sándor nem járt sose, egy kisebb terem, filmet vetítenek itt is.

– Ez a retrótermünk, csak ínyenceknek.

– Én nem nézek ilyet – szabadkozik Sándor, pedig de. De hát mi van, ha a nő visszamondja Jolikának?

És Zsuzsa magára hagyja a Sándort a pár székes teremben (igazából csak szoba), előtte egy kövér kopasz fickó mered a vászonra, popcornot zabál, és pereg a film.

46

Eleinte unalmas, semmi extra, Sándor a távozáson gondolkodik. Aztán egyszer csak: ez a lány... ez a lány. Nagyon hasonlít! Mintha a Jolika lánya volna. Vagy maga Joli, húsz évvel fiatalabb kiadásban? Lehet ez?

Sándor úgy szédül ki a teremből. Kinn a Zsuzsa neveti. Na, milyen volt? A Joli nem tudja, hogy vetítjük, letiltaná, pedig hát pont ezért dolgozik itt a Jolán, a régi főnök beajánlta, stb., nem olyan nagy dolog ez, Sándor, régen is volt már egyébként, huh, de belesápadt!, igyon egy pohár vizet, megyek a gyerekért, jaj, elkésem megint, ilyeneket mond a Zsuzsa, aztán eltűnik, magára hagyva a Sándort, hogy egy kopott előcsarnoki zöld plüssszéken soká töprengjen a dolgok állásán, és hogy mit is szóljon ő most mindehhez. A Jolán... aki még csak nem is tegeződik, konzervatív falusi lány, vasárnapi húsleves, séták a folyóparton, és egyszerre ez? Vajon itt szedte össze a fiút, a fogyatékos, aki intézetben él, és akiről sosem beszélnek?

Este aztán volt sírás is, persze, a szemébe nézett a Jolán, és sírva mondta: volt egy ilyen film, igen. (Egy, Jolika?, Na jó, nem egy: egy-kettő, de szánjábanja, visszacsinálná, ha tehetné, felejtjük el, felejtse el Sándor, különben, hogyhogy vetítik? Majd leszedem a fejüket, piszkok! Ó, a piszkok!) És Sándor azon kapja magát, hogy még ő vigasztalja a Jolánt.

– Nem nézte senki, Jolika, csak én. Én, meg egy hülye, becsszóra.

Jolán sír, de már a megnyugvás könnyei ezek, és így szól Sándor megbocsátó karjaiban:

– Én sose nézek ilyen filmeket, Sándor, maga is minek néz ilyet?

– De hát...!

– Az más. Csináltam, igen. De sose néztem.

– Nem, nem, amit te mondsz, az a malvasia, Franciaországban pinot gris néven ismerik. Vagyis hát a szürkebarát. Botritiszes változatban is ittam már, ez nagyon pikáns. Botritisz, tudod, mi az? – nevet, és olyan jó most nevetni, ez a boldogság, igen, ez maga a romantika, pedig miről is beszélünk? Mindegy. A lényeg, nos, a lényeg sosem az, amiről beszélünk, nem így van? – szürke-rothadás, kiábrándító név, ugye?, de, ha az érett fürtöt támadja meg, akkor csodás dolog, a romlás néha csodás, ez párologtatja a vizet a bogyóból, koncentrálna viszont a cukrot és a savakat. És hát az aromája...!

Hát erről beszéltek, mi másról, egymás szemét kutatva, vagy pedig mindegy miről, az idő szaladt, s Ármin a valóságértlenül kék szemét tágra nyitva ezt kérdezte most:

– Honnan tudsz te ennyit a borokról?

– Borászcsaládból származom, mondjuk így – ezen kicsit gondolkoznia kellett, mikor-valaha először kimondta, de hát ez se nagyobb hazugság, mint az élet maga, úgy egyébként. Az emlékezet a kósza kövekből pályát épített, ezen repül a sohanemvolt múltba, erről mesél Andi, és elbűvöli, hogy elbűvölve nézi, és hallgatja a fiú.

Ármin keze a lány derekán (végre egy magas férfi!), így kíséri a kijárat felé. Valóban ennyi volna, ilyen egyszerű? Söpörjünk félre minden kételkedést, minden hazudozást, az örök játékot a valósággal? Mi van, ha épp ez a valóság? Lány és fiú a késő estén, egy villogó neonreklám alatt laza csókot váltanak, ennyi a valóság. A reklám vörös festékkel önti végig őket, aztán a homály, aztán a vörös fényfürdő megint, már nem törődnek ezzel, egymásba olvadtak teljesen. Még mindig a lépcsőn állnak, a bejárat előtt. Andi átengedi magát, a fiú keze a derekán, nevetnek, mikor az segítőkészen a karja után nyúl (botlik a lány lépcsőn, amely épp sötétbe borult), véletlenül a mellét érinti meg.

Ami nincs.

Ebben a nevetésben nincs zavar, nincs kételkedés, megjátszás semmi. Más van benne. Ilyen az, mikor egy férfi és egy nő egymásnak tetszik?, ilyen egyszerű?, kérdi magát Andi, és elolvad.

Mikor Ármin a szoknyája alá nyúl, olyan gyönyörűséget érez, amelyet életében még soha, mindent hagy, mindent enged, és nem tud magáról.

Egy pillanatig.

Aztán a pánik.

– Nem, ez kurvára nem olyan. A folyadék a meniszkusz szempontjából kétféle lehet. Taszítja az edény falát, vagy tapad hozzá. Ez meg kurvára nem olyan. Már a színe se olyan. Ha a vörösbor tiszta, nincs benne darabos kicsapódás, és nem úszkál a tetején semmilyen szemcsés anyag, erre használjuk az opálos kifejezést, akkor mondjuk, hogy tükrös.

Tudni kell még, hogy Bandi sok éveig kidobó volt egy kevéssé gourmand étteremben. Bármennyire kevéssé volt is gourmand a jobb sorsa érdemes étterem, amely valaha Michelin-csillagot viselt, a borok jók voltak, és a vendégek

ittak belőle rendesen (eddig gourmand), aztán hangoskodtak is olykor (és ez már nem gourmand, és itt lépett a képbe Bandi. Így vagy úgy, sokat tanult, mondjuk így: ez volt a mesterképzés az ő életében, míg átsegítette az elnehezdedt léptű cégvezetőket és -tulajdonosokat és főkönyvelőket és intézőbizottsági elnököket és hát a lányokat, akik félórāja lettek menyasszonyok, a hátsó bejárat lépcsőjén, ahol a szeméttárolók sorakoztak.)

– Leszarom, miket szövegelsz. Pont olyan.

– Azt se érted, mit beszélsz. Amit te mondasz, az az illat, ezt nézik másodjára. Ez fűszeres illat, vagy inkább animális.

– Animális? Az mi?

– Olyan... állati. Az emberben levő állat.

– Hát az undorító.

– Ne mondd. Mikor a nők...

– Mi van velük?

– Hát, na az, az animális.

Kicsepegtetik a vörösbor utolsó cseppjeit a műanyag pohárba, előzőleg kávéttal ittak belőle a sarki büfében. A bort az éjjel-nappaliban vették utána. Bandi fintorog, de issza. Nézik a cigány fiú bevert orrát, a kezefejével törli, hallgat. Nagyon vérzik neki, a Bandi keze megint elszaladt. Csak ketten jöttek most, a kis kollégánő csak felizgatja magát ilyenkor, jobb, ha nem jön. Figyelmeztetni jöttek a fiút szelíden egy lejárt áruhitelre, az meg még hepciáskodott! Még neki állt feljebb! Csak a pofátlanság van a világon, komolyan ki kell mondani, csak a szemtelenség. Nem fizet, és még dumál! Még jó, ha az ember felhúzza magát, ki bírja ezt ideggel mégis? Hát most csepeg az orra, egy pohárba csepeg, kicsit a szeme is bedagadt, hoztak kávéttal neki is, szorongatja, nem néz fel se a pohárból, de nem issza. Helyette belecsepeg a törött orra. Mindegy, innen nem megy el, amíg alá nem írja, hát ezt ki kell várni, ez ilyen, ez vele jár.

Bandi a golyóstollal játszik, amivel alá fog írni a hitelcsaló, bekapcsolja, ki kapcsolja, megint be, megint ki, ez az alapzaj, más nem hallatszik percekig, csak még a csepp-csepp.

– Hát pedig kurvára olyan. Most nézd.

A Bandi érzi, hogy társa megsértődött, de tesz rá magasról, rossz a kedve, mostanában rossz, elment a jókedve, nagyon el. Nem érdekli a más baja.

Nézik az üvegből csepegtető bort, nézik a vércseppet a fiú orrán, összevetik gondosan.

– Nem olyan. Hát kurvára nem. Csak nem értesz hozzá. Ez nem tapad az edény falán. Vagyis másképp tapad. Meg meg is alvad. Csak nem értesz hozzá.

– Legyen neked igazad.

Van idejük megvitatni, várni kell, mindig ez van, ezekkel a makacs hülyékekkel, akik azt hiszik, hogy mindent lehet, pedig nem lehet. Lehet hitelbe mászni, aztán eltűnni szépen. Pedig nem lehet, semmit se lehet, semmi nem működik, ami az embert boldoggá tenné, nincs kijárat ebből a rosszkedvű világból semerre.

Száll le a nap, Bandinak erről a múlt heti este jut eszébe, Sándor töprengeni látszik, a fiúnak semmiről semmi se jut eszébe, egy koszos tincs a homlokába lóg, félresöpri. Kiönti a földre a véres kávéttal, egy félórāja első mozdulat.

Most Sándor megfordít egy lapot, egy elrontott végrehajtási jegyzőkönyv ez, ez is jó valamire: lehet a hátára írni, újabban ír, írogat, a lap hátára nehézkes kézírással róttá, és újraolvasta most az alábbi pár sort:

Az ereszkedő téli nap hatalmába kerített minden elképzelhető sarkot, az építészet minden hírességét, a kortárs bohóctréfáktól az álszenten ünnepeelt divatjamúltig, parázsba borultak a sugárutak fagyott parazita fái, a vígoperai havas cserje-díszlet a tőzsdék szibériai pusztaságától, amit tíz hónap sarki éjszaka ural, a sikátorok édes tündéreigi, akik örök napfényben élnek.

Igen, igen, ez az jelenti: esteledik.

Tetszett neki.

A balsikerű estéről nincs mit beszélni többet, egy kép égett Andi szemébe, aki-ről egy pofonnal Ármin lesodorta a parókát, és aki Bandivá lett megint.

Ez a kép, amit nem tud feledni, ami most is eszébe jár, ahogy a szép Ármin a villogó reklám alatt vonzó karjával a klinkertéglás falnak támaszkodik, és öklendezve hány, Andi, kezében a vörös póthajával, dermedten áll, és égeti a szégyen, aztán a düh, aztán a fájdalom, míg hazatámolyog.

valaha

A meredek domboldal legalján, régvolt szőlőtáblák helyén a borkombinát munkásainak vagy száz éve körgangos bérházat építtetett. A málló vakolatú vén házban ma is a borról szól minden, nyáron a gyerekek az udvar mélyén selejtezett acéltartályban fürdenek, télen barrique hordó talpfákkal jég-hokiznak az udvarra loccsantott felmosóvízen. Itt minden család, legyen bármilyen nyomorult, valóságos sommelier-eket nevel, bár sokuknak nincs többje két pár cipőnél (egy nyárra, egy télre), a férfiak (de gyakran a nők is) ízlése borban verhetetlen. Itt még az alkoholisták sem isznak meg akármilyen bort, akármilyen évjáratot. Inkább az elvonás, mint ez a cuvée, mondta egy legendás öreg pincemester, útban a delírium felé, és földre borította poharát, mondása szállóige lett a körgang alatt.

A legelső földszinti lakás csepp előszobájában, ami konyha is egyben, kisfiú játszik, bájos angyal, apja szemefénye, kétéves, ha múlt. Testvére nincs, barátokhoz kicsi, magában múlatja az időt. Kop. Kop. Kop. Anya most fellelt lánykori túsarkújában billeg a tükör elé. Bizonytalanul jár, imbolyog, egyszer fenékre is huppan, míg odaér. Megnézi magát, tetszik a látvány.

„Hát ez a gyerek!” A szülők a szomszéd szobából sereglenek elő, vendégség van náluk, a vendégek nevetnek, a kisfiú rájuk tekintettel nem kap anyai pofont, sőt, bár kissé dühödten, anya is a vendégekkel nevet. „Hát te, hová készülsz, kis csibész? Hová indulsz? – így a szomszéd. – Bálba. Minek mész oda? Én vagyok a királylány. Talán inkább királyfi, nem igaz? Nem, királylány!” Kiemelik a kopott jajvörös cipőkből. A fiúcska kapalózik, a fiúcska sír.

Nem! Nem! Nemmmm!” – mondta „rögtön és azonnal, habozás nélkül és úgyszólván ösztönösen, mert egészen természetes immár, hogy ösztöneink ösztöneink ellen működnek, hogy úgyszólván ellenösztöneink működnek ösztöneink helyett.”

Mindenki nevet.